

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo leto 1 gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino in dopise sprejema J. Krajec v Novem mestu.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za vsako vrsto z navadnimi črkami 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

O važnosti gozdov.

(Spisuje Anton Kupljen.)

Les je v silno ozki zvezi z vsakdašnjim življenjem: stol, na katerem sedimo; miza na kateri pišemo in jemo; postelje, na katerih počivamo; hiše v katerih prebivamo; še celo ona hišica, v katero bogatega in revnega, visokega in nizkega položijo in v večni mir spravijo — vse je vekši del iz lesa, kateri v gozdu zraste. Razun lesa donša nam gozd tudi mnogo družih postranskih reči, ktere gotovo veliko veljajo. Omenimo samó, koliko brsti, skorje, listja in brezštevlnih rastlin dobivamo iz naših gozdov, ktere rabimo še celo za zdravje. Mi sicer tih zeló važnih malenkosti večkrat ne porabimo, ampak jih v gozdih segniti pustimo, kar pa tudi rast gozda pospešuje; kajti ko bi vso bukovo, hrastovo, smrekovo, jelkovo listje, mah i. t. d. vsako leto odstranili, bi gozde s časoma popolno uničili, in bi tam, kjer sedaj stojé lepi hrasti, bukve itd. postala puščava.

Priznati moramo, da tudi visoka vlada skrbi za gozde in je v tem obziru izdala državno postavo z dné 3. decembra 1852 šte. 250 drž. z. l. in mnogo ministerskih naredeb postavimo z dné 3. aprila 1873, šte. 44 drž. z. l.; z dné 21. novembra 1874, šte. 142; z dné 13. fe-

bruvarija 1875, šte. 9 itd., ter tako pripoznala veliko važnost gozdov v vremenskem in narodno gospodarstvenem obziru; posebno govori prvi odsek §§ 1.—23. rečene postave o gospodarjenji z gozdi t. j. o pravilih, po katerih se mora z taistimi ravnati; kedaj in kako se smejo taisti posekati, da se ne uničijo; kako se morajo zopet zasaditi; kedaj in kako se sme listje grabljati; kaj sme tu gosposka storiti, in kaj je storiti dolžna; govori se tudi o gozdnih služnostih i. t. d. drugi odsek §§ 24.—43. tamkje, govorijo o spravljaju gozdnih pridelkov; tretji odsek §§ 44.—51. govorijo o gozdnih požarih in škodi po mrčesih; četrti odsek §§ 52.—58. govorijo o gozdni obranbi; peti odsek §§ 59.—71. govorijo o kaznih in prestopkih oziroma na gozdno poškodbo; šesti odsek §§ 72.—76. govorijo ob odškodbi prestopkov gozdne postave in slednjič sedmi odsek §§ 77. črke a) do d) govore o prizivu. Najnovejša skrb vlade za gozde pa je brez dvombe deželna postava iz leta 1884 o pogozdenju Krasa. Zares postava od neprecenljive važnosti!

Kje so namreč nekdašnji krasni hrastovi gozdi, ki so slovenski kras pokrivali in kinčali? — Benečani so jih posekali za ladje in pomorsko stavbstvo porabili, ter gole planjave pustili, da sedaj silna burja razsaja in kraje muči, kateri bi bili

Podlistek.

Nekdaj in sedaj. (Dalje.)

Vojska! — ni je menda besede, o katerej bi naši priprosti ljudje raje govorili, kakor o tej, o vojski. Beri časopis, kmet te vidi, prvo vprašanje je: „Gospod, bode-li vojska?“ — In če se nesrečna vojska res vname, oj kako ti tu vse hlata po novicah: — kar požira se, kar nam dojde iz nesrečnega vojskega kraja! — Pa tudi ni čudno! — vojska je res strašna reč! Človek po božji podobi vstvarjen, ti stoji proti človeku! Človek strela, zabada, seka, bije človeka, kakor divja zver mori drugo! Človeka, ki si nista nikdar nič hudega storila, ki se niti ne poznata, skušata drug drugemu življenje vzeti! To je res grozno!

Ali vendar, kmečki moj bralec, ti moram reči, da je bila vojska nekda še veliko hujša, kakor je dandanes. Nekdaj, zlasti pred Kristusom pa tudi pozneje, sovražnik ni imel nobene pravice, nobene pravice njegovo imetje — sedaj jih vendar ima, ki se morajo spoštovati.

S sovražnikovimi podložnimi, z njihovim življenjem, z ranjenimi in vjetimi, z otroci, ženami in starčki, sploh z vsem, kar je bilo sovražnikovo je delal nekda zmagovalec, kakor mu je bilo drago — nihče mu ni dajal postave, nihče mu stavljal meje. Ravnalo se je sploh z največo grozovitostjo — vsaj vemo kaj zna, kaj dela strast. Vjeti so se prodali v sužnost, ranjeni pomorili; streči jim, zdraviti jih, to pač ni prišlo nikomur v glavo. Vjeti vojskovodje, kralji, knezi in drugi imenitniki

sicer vgodni za poljedelstvo. Kako milo in tužno se ozira oko marljivega Slovenca po lepih gozdih, kateri so nekdanj blažene rodovitne kraške kraje pokrivali — ali ni jih več! Grška, Španjska in Sicilija so bile nekdanj rodovitne dežele in so sedaj, ker so gozde uničile, puste, revne in nerodovitne. Sicilija nekdanj „žitnica Italije“, hudo čuti zgubo, ktero si je z neusmiljenim pokončevanjem gozdov sama prizadajala: izginila je nekdanja rodovitnost polja in sedaj, kakor nam časniki poročajo, bridko toži, da hudi nalivi iz golih hribov deró in vse pridelke v planjavah pokončujejo! Vse to naj nam bo v poduk in naše ravnanje.

(Dalje prihodajšč.)

Metodova slavnost - slovanska slavnost.

(Konec.)

V Bulgariji se je zbral odbor, kateri vodi te slovesnosti in knez Aleksander, akoravno je protestant, je predsednik temu odboru. Veliki praznik so imeli tudi 6. aprila, po starem koledarji, tedaj po našem 18. praznovala je vsa država. Največa slovesnost pa je bila v Preslavu, kjer je bil sv. Metod njih vladarja spreobrnil in krstil.

Med drugimi spominki preslavljanja se bode življenje teh apostelnov v 20.000 iztisih brezplačno razdelilo med narod. Lepo je tudi, da podobe ss. apostelnov se bodo napravile po vsih bulgarskih šolah, in pred vsako šolo so v spomin te svečanosti vsadili 12 dreves pričo duhovščine, učiteljev in učencev. Vlada pa bode k drugim velikim stroškom napravila tudi dve vstanovi ss. Cirila in Metoda, eno za duhovne, drugo za jezikoslovce. Slovesnost sama se je vršila 6. in 7. aprila. Velikega spreveda iz cerkve v zbornico v god sam so se vdeležili vsi uradniki, častniki in drugi odličnjaki. Slavnostne govore v dvorani sta imela knez in ek-

sarhov odposlanec Eksarh je namreč toliko, kakor njih patrijah, ker so se pred nekaj leti odločili od grškega patrijarha v Carigradu. Radovala se bode tudi vojaščina pri posebnem obedu. Za slavnost klasiške gimnazije v Sofiji je vlada odštela 2000 frankov.

Kaj pa velikanski ruski narod, se-li tudi spominja sv. Metoda. Tudi, pa še kako. Tisučletnico sv. Metoda imenujejo Rusi „Slovansko slavnost“; praznujejo pa jo jako svečano po vsej Rusiji. Pisal je o tem list „Slovan“ nekako tako-le: V Petrogradu se je začela slavnost — dné sedemnajstega preteklega meseca s svečanimi popoludanskimi cerkvenimi opravili. Pri vseh cerkvah se je zvonilo z vsemi zvonovi. Dné 18. aprila so opravljali v stolnej cerkvi člani sv. sinode (najvišjega ruskega cerkvenega zbora) službo božjo. Ta dan je bil po vsej Rusiji zapovedan praznik, in so se morale po vseh cerkvah opravljati svečane službe božje, in pojasnjevati vernikom v primernih govorih pomen slavnosti. — Po končanej službi božjej so delili v Petrogradu med narod brezplačno podobe in životopise ss. Cirila in Metoda. — Praznovala so vse šole po celem državi, po večih mestih pa so se prirejale posebne šolske svečanosti z govori o ss. Cirilu in Metodu in o slovanskih narodih in s petjem slovanskih pesmi. Zvečer 19. je imel „Slov. dobrod. društvo“ slavnostni občni zbor v velikej zborniškej dvorani mestnega sveta itd.

Kakor glavno mesto Petrograd, tako slavi tudi vsa ostala Rusija tisučletnico, kakor smo že povdarjali. Po mnogih krajih so bile razun zvonjenja in cerkvenih služeb tudi slavnostne procesije, katerih se je vdeleževalo vojaštvo in vsi uradi. Tako se je vršilo posebno v Kijevu in Kazanu, kjer je bila na vsacem trgu postavljena kapelica, pred katero so se ob procesiji vršile molitve k svetima slovanskima blagovestnikoma.

so imeli pa še najbolj žalostno osodo: znano je, da so jih Rimljani vklenene peljali v slavnem prevodu v glavno mesto Rim, da so tako dajali čast zmagovalcu, ondi pak so jih umorili na griču Kapitolu. Pa kaj še to? — ne le njim, ki so se vojskovali zoper sovražnika se je godilo tako hudo, ako so bili zmagani — nič boljše ni bilo njim, ki so bili popolnoma nedolžni. Otroci in starčki so se neusmiljeno morili, žene in device oskrnjevale, prodajale v sužnost ali pa tudi morale. Res grozno! Dokazov imamo dovelj v zgodovini, da je bila res tako kruta, tako grozovita nekdanj vojska. Ne maram jih navajati. Povem le, da je samo v judovski vojski z Rimljani leta 70, po Kristusu zgubilo nekako eden milijon judov življenje. Vojskovodja Tit, ktereja so rimski pisatelji preslav-

ljali kot jako rahločutnega in vsmiljenega, je dal nekaj časa dan na dan po 500 judov na križ pribiti! — In dalje, kdo ne vé, kako grozovito je bilo, ko so grozni Turki divjali po milej našej domovini! — kar ni palo pod mečem, to se je odpeljalo v sužnost; kar so mogli so poropali, česar pa niso mogli odnesti, so pokončali z ognjem. — Mati slovenska, ki imaš sina pri vojaci, treseš se pred vojsko. Ni čudno, ker huda je vojska, kajti dragi sin morda res zgubi na bojnem polju svoje življenje. Ali vendar ti povem, da je sedaj veliko menj kruta, kakor je bilo v prejšnjih časih. Glej, ako je tvoj sin vjet, se mu nič hudega ne bode zgodilo, odveli ti ga bodo v tujo deželo, ali čez nekaj časa, ga dobiš zdravega nazaj. Ako ga ranijo v vojski, pa pride sovražniku v roke, ga

Nekaj o živinoreji na Dolenjskem.

Iz Ribniške doline.

Že od nekaj je na Dolenjskem občna navada, da si zgodaj vspomladi nakupi vsaka kmečka hiša, vsak kajžar, sploh vsak, kdor ima le nekoliko lastnega ali v najem vzetega zemljišča, po dva, štiri, šest in sem ter tje še po več prešičev v rejo. Ta kupčija je vzlasti v prejšnjih časih, pred kakimi dvajsetimi in tridesetimi leti mnogo dobička donasala prekupcem, koji so za majhen denar mlade prešiče na Hrvatskem kupili in jih potem po vsem Dolenjskem drago prodajali. Opitani prešiči zamogli so se v jeseni zopet dokaj drago kupcem v Trst in drugim tujim trgovcem prodati; posebno se je slanina ali špeh dobro in lahko spečala. Pokazala se je pa tudi v to stroko kuga, ki bolj in bolj uničuje to kupčijo. Prikazala se je popred neznana bolezen pri prešičih, i kre, ki popolnoma skazijo njih vrednost, in popred neznano tuje uvažanje ameriškanskih prešičev v Evropo, ki se vedno bolj širi, preti domačo kupčijo popolnoma uničiti. Poglejmo, kako se to dandanes pri nas čuti in kake nasledke ima?

Pri nas je vsled dolgoletne navade občno mnenje, da se ima za marljivo tista kmečka hiša in vzlasti tista kmečka gospodinja, kjer se pozno v jeseni enoletni prešič tako zelo odebeli, da tehta eden taci, po tri do štiri cente in včasih še več. Neko posebno medsebojno veselje imajo gospodinje do teh svojih gostov, vso mogočo pridnost obračajo v njih rejo, in ko pride slednjič jesen, kolikor zamorejo požreti koruze in družega žita, vsega imajo dovolj na razpolaganje; čeravno mora zaradi tega včasih družina stradati. Koliko truda, skrbi in stroškov je povzročilo vseletno delo, predno se je dva, štiri ali še več teh debeluhov opitalo, da vaga eden po tri in več centov, in kaj se pri-

bodo zdravili ravno tako, kakor svoje lastne vojake. To mora biti pač zate velika tolažba.

Naj bi se pa primerilo, da bi neusmiljena vojska prihrula v našo domovino, česar nas obvaruj Bog — glej, tudi tu se tebi, mati slovenska, tvojim hčeram, tvojim malim otrokom in sploh vsem tistim, ki se ne bodo vojskovali zoper sovražnika, ne bode zgodilo prav nič hudega: tudi sovražnik vas bode varoval. Da, celo premoženja vašega vam ne sme vzeti, ga ne pokončati, le kakov veči davek bi morda vtegnil naložiti.

Ali ljubi moji, tako usmiljeno s sovražniki ravna edino le izobraženi narodi — storila je to krščanska vera. Divjaki, neverni Turki in drugi tudi sedaj še podobne grozovitosti počenjaje nad premaganimi sovražniki, kakor so jih nekaj ljudje sploh počenjali.

(Dalje prih.)

peti vsako leto, ko pride čas prodaje? Ker se vsak ž njih reje peča, zato jih je ob tem času ne le čez polovico preveč na prodaj, kar stori, da se kupci ž njih ceno kar norčujejo, in ker kupčija ž njimi vedno bolj hira, zato jih le malo in le najdebleje in še te pod najnižjo ceno pokupijo, ampak navstane tudi opravičena skrb, kaj bo, če so prešiči i krasti. Treba jih je v tem slučaju nazaj vzeti, in če je le eden od njih od te bolezni napaden, splaval je ves dobiček p o v o d i. Toliko truda, toliko skrbi in stroškov in ko pride čas, da bi potegnil za nje denar, ki ga za davke, za obleko, za posle in za druge potrebe tako nujno potrebuje vsak kmet, tedaj se mu njegovo delo in upanje tako rado in nesrečno skazi! In tudi, če je svoje spitane prešiče srečno in dobro prodal, ima le kaj dobička v resnici pri njih? Vspomladi mogel je majhne od prekupca Hrvata za drag denar kupiti, vsa družina morala se je vso poletje in jesen ž njimi pokoriti, slednjič pa jim je bilo treba toliko otrobov, koruze dati, da je tudi v tem slučaju ves dobiček prav za prav nič vreden. Edino, kar ima kmet od tega je, ako mu kupčija gladko poteče in ni nesreče imel, da dobi vendar nekaj denarja skupaj, s kojimi mora zamašiti razne luknje, dolgove in potrebe.

Nasproti tem razmeram oglejmo si navado, kako se naši Dolenjci v obče z živinorejo pečajo, in koliko storé v njo povzdigo?

Živinoreja na Dolenjskem je, nekatere kraje izvzemši, na zelo nizki stopinji. Posebno naše gospodinje in gospodarji vedo premala ceniti vrednost dobrih krav in koristi, ki jih imajo lahko od njih. Ako pomislimo, koliko dobička nam dá pri prodaji samo ena krava na leto z mlekom, s teletom, in ako se je dobro redila takoj sprevidimo, da bi za vsako posamezno kmečko hišo, za vsakega posestnika mogla prva in najvažnejša skrb, njihov ponos biti, da ima v hlevu dobro rejene krave. Na takov način pride se do dobrih telet, ki se naj ali prodajajo ali za pleme izrejajo, ima se v hiši vedno dovolj in dobrega mleka, in kedar se živina prodaja, kaže dobiček. Toda pri takem ravnanji ž njimi, kakoršnega vidimo pri nas na Dolenjskem, tega nij mogoče misliti. Ker komaj vspomladi oživi narava in izgubi svojo belo odejo, skozi vso poletje do pozne jeseni goni se vsa živina na pašnike, kjer komaj toliko živeža dobi, da glada ne pogine; vse poletje se peče na vročem solnci. Sem in tje vrh tega porabljujejo krave za vožnjo, včasih še celo za oranje. Pri vsem tem pak hočejo, da bi veliko mleka imele, dobro rejene izgledale in močna teleta imele. To nikakor ni mogoče!

Naša goveja živina je že od nekdanj posebno čislana od tujcev. To nam najlepše pokažejo naši semnji na Dolenjskem. Iz daljnih krajev, vzlasti iz Laškega prihaja vedno več prekupcev na naše semnje, da mlado živino za svoje plemena kupijo. Tu se tudi najlepše pokaže, koliko dobrot imamo od živinoreje že sedaj in koliko več bi jih lahko od nje še imeli, ako bi hoteli! Kdor ima mlado, dobro rejeno živinčje, kdor ima pitano živino, vsak jo prav lahko in drago proda. Samo isti, ki ima suho, starikasto živino, se bo pritoževal za slabo kupčijo in čez slabe čase; kajti ne le, da jo mora težko in prav po nizki ceni prodati, marveč navadno oddati svoje blago na upanje!

Kdor pa opazuje kupčijo z živinorejo nekoliko let sem, vsak mora priznati, da je leto za letom naša goveja živina dražja. Bolj in bolj segajo kupci eden drugemu v roko, mesarji in posamezni kupci. In ker ima ta kupčija lepo prihodnost, se tu našim Dolenjcem ponuja najlepša prilika iskati svoj zaslužek in dobiček v živinoreji. Tu si lahko prislužijo brez posebnega truda, vsako leto mnogo, mnogo več, kakor pri reji prešičev. Ako se enkrat dobra krava k hiši dobi, v nekaterih letih zaredi se v petero, šestero glav, ki naj si bodo junčki ali telice, dajo mnogo dobička za lastno rabo ali pri prodaji.

Naši dolenjski posestniki, kmetovalci, poprimite se bolj umne živinoreje, obračajte na njo toliko truda, skrbi in stroškov, kakor sedaj storite z rejo prešičev in opustite to v tolikej meri. Namesto, da bi v prihodnje po dva, štiri, šest prešičev redili, imejte samo po enega, dva ali tri. Tisto hrano, ki vam pa ostaja, podajte jo svojim kravam, v najkrajšem času boste spoznali velik razloček — mleka bode več in boljše, videli pa boste tudi, da bodo krave izgubile kosti pod mesom, s kojimi se bode obrasla in vrednost njih bode večja. Imele bodo večja in težja teleta, od tod pa sledi, da bi se tako vsa živinoreja povzdignila. Slednjič pa pazite, da krav nerabite preveč za delo, ker s tem izgube mnogo. V kratkem času spoznali boste, da vam živinoreja več dobička prinaša, da imate ne le manj skrbi in truda z njo, kakor s prešiči, ampak tudi, da ste prosti strahu, da ne bi imele kake bolezni, ki bi ceno popolnoma uničila. Tudi se vam ni bati hude konkurence, kakor pri prešičih, ampak prav lahko in drago boste prodali vselej svoje blago. Koliko je pa slednjič veselje, imeti v domačem hlevu lepo, dobro rejeno domačo živino!

Slovenci, kako bomo volili?

V očigled novih volitev časniki že veliko pišejo in svoje naročnike podučujejo, kako in kaj naj volijo. Tak poduk, oziroma poziv k volitvi je bil prinesel tudi „Mir“. Ker list menda še ni preveč razširjen, kakor bi po jako nizki njegovi ceni lahko bil, ponatisnemo tukaj njegov uvodni članek, s katerim „Mir“ svoje naročnike po Koroškem na bodoče volitve pripravlja. Njegove besede imajo pa tudi za naše volilce lep nauk, toraj pa tudi za nas ne bodo odveč, glasi se:

Telesna mati, slovenska mati nas je rodila, da kakor Slovenci spolnujemo svoje dolžnosti na tej zemlji.

Pa mi nismo vstvarjeni samo za to zemljo, mi nismo samo zemljani, mi smo vstvarjeni tudi za nebesa, tedaj smo tudi nebeščani. Krstila in v nebeščane prerodila pa nas je druga, duhovna mati — sv. katoliška cerkev. Kakor pa so nebesa veliko več vredna mimo te zemlje, tako nam mora sv. vera biti še bolj pri srcu, kakor slovenski jezik; saj vemo, da le z lučjo sv. vere zamoremo priti do neskončno srečnih nebes. Zato je naša prva dolžnost, da volimo kakor katoliški kristijani! Mi moramo in smemo voliti le take može, o katerih dobro vemo, da nikoli ne bodo zatajili sv. vere, temveč da bodo skušali, spraviti jo le zmirom v večjo čast in veljavo.

Liberalcev ali brezvercev ne smemo voliti. Oni sami ne marajo dosti za katoliško vero, ogibljejo se cerkve, obirajo duhovnike in odvrčajo mladenče iz duhovskega stanu; pogosto se še norčujejo iz svetih reči; zato si pa izberejo zmirom takega poslanca, kateri je njihovih misli. Saj so 20 let vladali liberalni poslanci, in še zdaj se z grozo spominjajo vsi narodi na tisto žalostno dóbo. Takrat so liberalni, večidel židovski časniki tako obirali in grdili duhovnike, da je bil mašnik najbolj zavržen in zaničevan človek na svetu. Pogodbo ali konkordat naše države s sv. očetom papežem v Rimu so kar raztrgali in sv. očeta še prašali niso, ali jim je to prav ali ne. V šolah so vzeli duhovnikom vso oblast. Na viših realnih šolah so krščanski nauk kar odpravili: na malih šolah po deželi pa so dovolili eno, k večem borni dve uri na teden za krščanski nauk. Odpravili so šolske maše in šolarske procesije. Liberalne šolske postave nas še zdaj hudo tlačijo.

Pa tudi to boli pobožne kmete, da je v šoli premalo krščanskega duha in da učitelji po veliko krajih ne vodijo več otrok v cerkev. Liberalci izrežajo učitelje v takem duhu, da mnogi učitelji ne hodijo več v cerkev. Ali bo tak izrejal otroke v krščanskem duhu? Mnogi učitelji so tudi tako visoki, da nočejo več orgljati, in uboge občine

morajo rediti in plačevati posebnega človeka, da jim v cerkvi orglja. Za vse te „dobrote“ se imamo zahvaliti liberalnim ali brezvernim poslancem!

Uganjali pa so liberalci še druge burke. Dovolili so, da se sme ženiti vsak berač, lačne otroke pa naj redi soseska! Taki otroci zrastejo pogosto tudi brez krščanskega poduka. Tudi so naredili postavbo, da ni treba poroke pred oltarjem, da tedaj sv. zakona ni treba, in spoznali so, da poroka ravno tako velja, če moža in ženo zveže župan.

S takimi postavami so trčili ljubi čas v državnem zboru na Dunaji; pri tem pa niso videli in niso hoteli videti, kako je pojemala med ljudstvom vera, poštenost, lepo življenje, pokorščina proti starišem in gosposkam, in kako so se začele goditi take strašne reči, o katerih preje niso nič slišali. Saj človek brez vere je pripravljen za vsako hudobijo.

Ko so ljudje videli, kako liberalci slabo gospodarijo in vladajo, začeli so jih popuščati in volili so rajši krščanske, katoliške poslance, ki jih imenujemo tudi konservativce.

Zato, ljubi Slovenci, če hočete, da se povrne v našo deželo stara poštenost, stara pobožnost, stara bratovska ljubezen in staro pošteno veselje, potem morate trdno stati na naši strani, liberalcem dati slovó, voliti pa prave, poštene, krščanske može za svoje poslance.“

Tako piše izvrstni koroški list „Mir“. — „Dolenjske Novice“ ljubi Slovenci so vam že v svoji 5. številki povedale, kako se imate obnašati pri volitvi županov in občinskih odbornikov. Ravno to velja tudi o volitvah za državni zbor, ki je imenitne veljave zaradi tega, ker se kujejo postavbe veljavne za celo državo in posamezne dežele. Svojo srečo in nesrečo si tedaj sami izvolite, kakoršen je že mož, ki mu zaupate tak prevažen posel. Ravno tako sodijo tudi prevzvišeni kardinal in nadškof Dunajski, ter škofje: Linški in Šentpolitski, ki so skupaj izdali prelep pastirski list ravno zaradi volitev, in ga zapovedali po vseh cerkvah brati. Kratek zapopadek pastirskega lista je pa: možjé katoličanje pridite volit, in: volite dobro. Ta nauk vam ljubi Slovenci tudi „Dol. Nov.“ prav živo na srce položijo. Pridite volit, naj vam ne bode žal tistih ur, ki jih zamudite, saj pravi že naš Gospod: „Ko so ljudje spali, je prišel sovražnik in prisejal ljulike.“ Žalosten zgled take vnemarnosti imamo na Laškem, Francozskem in Nemškem, in kako je v teh deželah žalostno večkrat berete in slišite od duhovnih gospodov.

Volite pa tudi dobro, kakor piše „Mir“. — Imate zdrav um, dobro pamet in veste na koga se imate zanesti. Kogar čast. duhovščina ne pri-

poroča, pustite ga, opekli bi se ž njim. Nekteri ki se vam ponujajo iščejo časti, drugi imajo druge samopridne namene, za vaš večni in časn blagor jim je malo mar, sladkajo se vam in so vaši prijatelji sedaj, ali pozneje vas morda popolnoma pozabijo.

Volite domačine iz svoje srede, ki z vami nosijo enaka državna bremena. Tudi pošten tujec Nemec in zvest katoličan je stokrat boljši, ko liberalni ali brezverni Slovenec. In tacih je žalibog silo dosta zdaj, ki bi radi splezali do poslaniške časti. Uradnik, sploh ni za kmečkega poslanca. Če ga pošljete na Dunaj, bote pri davkih plačali njegovega namestnika. Ali že nimate zadosti davkov?! Ne sme se vse verjeti, kar se obeta. Obljubijo se hribi in gore, ali spolniti je kaj družega. Le z združenimi močmi se kaj doseže, posamezen ni nič vstani ne obljubiti in ne doseči. Toraj ljubi Slovenci, pridite volit, volite dobro, to je takega poslanca, ki je že kaj storil za svojo domovino, ki se resno poteguje za sveto vero in jo tudi sam spolnuje, ter je zvest svojemu cesarju.

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Skorej ne vemo kaj povedati — volitve in volitve! to pretresa vse — še skorej preveč. Kajti gospodov, ki bi bili radi izvoljeni v državni zbor, se nam preveč ponuja. To pa zlasti po Dolenjskem in Notranjskem. Mi se v take prepire ne maramo spuščati. Mislimo pa, da bode najboljše, ako ostanemo pri starih poslancih. Da so dober denar, vemo: čemu po družem segati? Volite tiste može, ktere vam bode priporočil osrednji volilni odbor v Ljubljani!

V Trstu, po Koroškem in Štajerskem si Lahoni pa Nemčurji veliko prizadevajo, da bi spodrinili Slovence ter spravili za poslance svoje ljudi, — ki naj bi drli Slovence. Upamo, da jim bode spodletelo.

Kaj je novega v ljubej Avstriji? Tudi tu le volitve! Prepira povsod dovolj. Zlasti pa si prizadevajo brezverni liberalci nemške in ponemčene krvi po Moravskem, severnem Českem, Štajerskem in Koroškem, da bi izvolili le take možé, kterim je več za pruskega, kakor pa za našega cesarja. To so res grde izdajice. Sram jih bode.

Karloški razkolniški patrijarh Angelić je tako pokoren sluga ogerske vlade, da je na njeno zahtevanje ss. brata Cirila in Metoda iz nebes pregnal: djal je, da nista svetnika. Tako se godi pri ljudeh, ki nočejo papeža spoznati za svojega poglavarja!

Kaj je novega po širokem svetu?

Anglež in Rus se pogajata zavolj Afganista. Kaže se, da ne bode vojske. Angležem ne diši, ker imajo drugod dovolj posla. — Rusi pa tudi še niso dovolj pripravljeni.

Francozi s Kitajci mir sklepajo. Ali roparji v Tonkinu jim delajo preglavice. Dné 18. unega meseca so jih ti tiči zgrabili, ter premagali. Francozi so morali teči, pa še precej vojne tvarine roparjem pustiti.

Piše se nam:

Iz Bosne piše slovenski duhoven sledeče za Dolenjce gotovo važne besede: Dolenjci so resnično dobri, ali nimajo gorenjskega t. j. poduzetnega duha. Enkrat sem že pisal, da gledajte duhovni med narod, kaj obrtnije pripravite, ktera ne potrebuje kapitala, pa daje pošten vsakdanji zaslužek. Krka in toliko močvirnih krajev bilahko dajali ta zaslužek z vrbovjem, za pletenje korb, jerbasesv — kar bom že morda jaz tukaj v Bosni skušal vpletati. Tudi pletenje slame, kit za slamnike, cekarje — bilo bi dobro, iz lipovega lesa kaj rezljati i. t. d. — Dolenjec preveč zaupa svoji trti, ktera ga pa počez vsako drugo leta goljufa! — Več polja, več živeža za kruh, pa še kako domačo obrtnijo za davek, pa bo Dolenjec prav lahko živel in pošteno izhajal. Bogastva jim ne želim, postali bi slabji od Gorenjca, ker se ne znajo gospodariti, ter bi se prevzeli in ubožneje prezirali in zatirali — imajo ta duh v sebi. Torej delajte tudi v tem oziru.

(Pač dober svet, ali sama duhovščina ne more vsega storiti. Pomagajte jej tudi drugi izobraženi Dolenjci. Naše „Novice“ imajo gotovo tudi ta lepi namen. Podpirajte nas! Pošiljajte nam v tej reči dobrih svetov! Ljudstvo podučujte! Vredništvo.)

Izpod Gorjancev. — Pregovor pravi: „Kar človek rad ima, od tega tudi rad govori“, ali ne velja tudi: „Česar se človek rad znebi, o tem tudi rad govori?“ Od tod že stara navada, da med prijatelji radi od svojih nadlog govorimo. Zato mislim, tudi meni nihče ne bo zameril, da spet od ciganov nekaj povem.

Cigani so za kmeta velika nadloga, posebno za Dolenjce in nad vse, kar tudi dopisnik iz Svibnjega v zadnji številki „Dol. Nov.“ potrjuje, za nas prebivajoče okoli Gorjancev, nekaj v dokaz:

Letos, nekoliko pred velikonočjo se je pri-teplo tu v naš kraj cele trume tega nepotrebne-ga zaroda. Na mojem svetu so se utaborile

kar 4 družine, tega so mi priča 4 kurišča, na kterih so kurili in žgali bližnje ograje okoli lazev (ograjenih njiv). Neki kmet iz Gor. Težke-vode mi je tožil, da so mu skorej vso ograjo okoli njegovega laza pokrali in požgali. Krali so kokoši in druge reči.

Samo v eni vasi, v Orehku, so pobrali en večer sedem kokoši. V ravno ti vasi je hotla nadležna ciganka za svojo družino imeti preno-čišče. Gospodinja sama domá, se nadležni sili ciganke po moči ustavlja; med tem pride go-spodar, ki nadležnico nekoliko krene ter odpodi. Ženska vsa divja odide in kmalo pripelje več možakov, ciganov, kteri so prišli nad gospodar-jem se zmaševati. To bi se bilo gotovo tudi zgodilo, ko bi mu ne bili sosedje iz vasi pri-tekli na pomoč. Ti cigani so ljudem, ker so se jih vendar bali prijeti, žugali in rekli: „Vaša vas se vam bo posvetila!“ V Hrušici so nekomu žepno uro odnesli in po vseh boljših vaseh so po trikrat, štirikrat na dan hišo za hišo nadle-govali. Ali to ni velika nadloga?!

Resnica je, da po mestih in trgih še prav za prav ne veste, kaj je ciganska nadloga, ker ta sodrga se gg. žandarmov močno boji, in po mestih in trgih jih imate blizo, in tako se cigani med vami nikdar ne upajo vse svoje pre-drznosti pokazati, kakor na deželi.

Cigani so gotovo velika nadloga za kmeta in to celo nepotrebna nadloga. Popraviti jo nam pa zamore samo slavna gosposka. Kmet sam si v tem nič ne upa in tudi res družega storiti ne more, ko zdihovati in ciganu naglo dati, da se ga pred odkriža.

Zadnji državni zbor je vendar sklenil, ka-kor je bilo brati, postaviti, da naj se za nad-ležne potepuhe in postopače zidajo potrebne po-silne delavnišnice. Nič ne dvomimo, da tako pri-dejo tudi cigani enkrat na njih spodoben kraj, na delo. Vsaj večih potepuhov in postopačev ni, kakor so ravno cigani. Hvala Bogu! zadnji čas je res že, da se te ujede in enaki malo-pridni postopači nehajo pridnemu trpinu, kmetu, kteri jih redi, v zahvalo še posmehovati.

Slav. c. kr. okraj. glavarstva, c. kr. sodnije, slav. c. kr. žandarmerija so nam bili v ti nadlogi vedno v pomoč, zato se jim prav iz srca zahva-ljujemo, prosimo pa z novega prav ponižno sl. c. kr. okraj. glavarstva in sl. c. kr. žandarmerijo, da z vso svojo močjo, ktero nam v prid rokah imajo, med časom, ko še ni potrebnih posilnih delavnišnic, blagovoljno zabranjujejo, da se vsaj tuje ciganske družine ne bodo smele po naših vbožnih krajih potepati in nadlegovati.

Domače vesti.

(Volitev volilnih mož) je za Šmihel-Stopiško občino dne 19. majnika v občinski pisarni.

(Dolenjsko pevsko društvo) napravi na binkoštni pondeljek 25. t. m. izlet k Zorku v Kronovo, ter se k obilni udeležbi vabijo vsi gg. člani in nečlani.

(Volilni shod.) Bivši državni poslanec in kandidat pri bodočih volitvah, župan in deželni poslanec Viljem Pfeifer, sklicuje splošni volilni shod za vse volilce svojega okraja v četrtek 14. t. m. (nebohod Krist.) v Gotno vas v hišo g. Dejak (Dobrovičeva gostilna). Začetek koj po božji službi popoldne. Vljudno so toraj vsi p. n. volilci povabljeni, da se zberejo v mnogobrojnem številu.

(Večina občin na Dolenjskem), ktere je že 12 let vestno zastopal na Dunaji g. V. Pfeifer odločila se je zopet za njega in bode brez dvoma tudi zvolila. — Tudi ga slovenski časopisi po vrsti jako hvalijo, tako „Slovenec“, „Slovenski Narod“, „Novice“ in drugi.

(Dolenjska železnica.) Konzorcij za dolenjsko železnico v Ljubljani dobil je že dopustilo (koncesijo), da sme pričeti začetna dela za dolenjsko železnico, t. j. merjenje, kod da bi utegnili iti.

(Novomeška požarna bramba) praznovala je tudi letos god svetega Florijana. Zjutraj ob 6. uri bili so združeni pri sv. maši, popoldne imeli so na trgu vajo, po končani vaji pa so v gostilni pri „Solncu“ imeli prijetno zabavo.

(Posojilnica v Krškem) bode v kratkem pričela svoje delovanje. Kdor želi brati njena pravila, ki so se te dni dotiskala, naj se oglasi pri odboru.

(V Šmarjeti) se bode odprla pošta, ki bode hodila vsak dan iz Št. Jarneja.

(Red za delitev sv. birme) določil se je v Ljubljanski škofiji letos sledeči: Začetek bo, kakor običajno v stolni cerkvi o Binkoštih. V sredi meseca junija pričelo se bode birmovanje v Radoliški dekaniji in sicer zaporedoma v Gradu, Boh. Bistrici, Radoljici, na Jesenicah in v Kranjski gori; v začetku julija po Vrhniki in Cirkniški in sicer na Vrhniki, v Logatcu, Planini, Cirknici, v Starem trgu pri Ložu in na Blokah. V prvi polovici meseca septembra delila se bo sv. birma po Dolenjskem v Novomeški in Trebanjski dekaniji, in sicer v Trebnjem, St. Rupertu, Mokronogu, Šmarjeti, Novem mestu, Mirni Peči, Toplicah in Žužemperku. Določni dnevi se bodo pa pozneje naznanili.

(Umrl) je 7. maja v Trstu eksclenca c. k. vice-admiral baron Anton Petz, star 66 let,

bil je blagi mož in velik dobrotnik ubogim. V Novomestu je bil mnogim znan, ker je rad poletni čas sim zahajal, in mu tu tako dopalo, da se je nameraval naseliti za zmiraj.

(Dozorelo jagodo) je prinesel že 11. t. m. kmetič Salomon iz Straže pri Novem mestu ondodnemu g. nadučitelji. — Po toplem mesecu aprilu imeli smo do sedaj deloma prav hladen majnik; 1. dan nas je obiskala toča a hvala Bogu, da ni imela nikakih nasledkov; 12. dan je po Gorjancih sneg pal, in bali smo se slane, vendar nam je do sedaj Bog obvaroval polje in vinograde, ki lepo kažejo.

(Strašne stvari se že gode po svetu, da je človeka groza.) — Ni dolgo, kar smo povedali o gnjusnem umoru pri Podzemelju — in zopet je prišla strašna novica iz Ljubljane, „Slovenec“ tako-le pripoveduje: „Bivši služabnik pri železnici in poslednjič cestar, Franc Košir, zdaj pa brez službe, je 3. maja proti enajsti uri vzel seboj troje otrok ter rekel, da gré službe iskati; ženi pa je naročil, naj pride malo pozneje za njim proti tovarni (fabriki) za lim. Res žena gré, a v malem gojzdu (Taškarjev gojzd) med Zeleno cesto in cesto, ki peljá v Smartno za Savo, kakih 400 korakov čez mejo Ljubljanskega mesta, vidi že od daleč moža sem ter tje letati. Gré tje, ter ga vpraša po otrocih. „Jih boš že videla“, ji pravi, ter jih pokaže. A kak prizor za ubogo mater! Vsi trije otroci ležijo drug zraven drugega brez znamenja življenja krvaveči iz glav. Na obupno vprašanje: Kaj si vendar storil? poročajo nekteri, da je rekel: „Postrelil sem jih, pa bom še tebe“. A v trenutku se je čulo, da se nekdo bliža (bila je neka ženska), potem še nek voz. Na njeno vpitje se bližajo gojzdiču in Fr. Košir zbeži. Nabralo se je kmalo več ljudstva, ki je tarnjalo in molilo. Nek Fr. Javornik je prvi grozovito dejanje mestni gosposki naznanil, ki se je podala na kraj hudodelstva. Stareji sin Miroslav, ki je obiskoval prvi razred gimnazije ter bil 11 let star, je bil takoj mrtev. Drugi sin Franc, star 8½ let, in 5½ letna hčerka Frančiška, sta v neznanskih mukah še dihala. Prenesli so ju v bolnišnico, a eden ranjencev je že po poti umrl, drugi proti večeru. Morilec, kakor se je pozneje zvedelo, bežal je proti Šmartnem, se dal čez Savo prepeljati ter se je obrnil najbrž proti Črnučam. Nekako ob osmih zvečer se je sam ovadil na Žabjeku, rekoč: „Zaprite me, sem nekaj storil.“ I kaj pa si naredil? „Z otroci sem nekaj storil.“ Kmalo potem pride nekdo, ki je povedal, kaj je storil. Potem se vé, da se več niso branili ga zapreti. Kakor se je kasneje poizvedelo, so ga hoteli za kazen drugam pre-

mestiti; ko pa se je pokazalo, in je tudi zdravniško potrjeno bilo, da ni pri zdravi pameti, so ga v začasni pokoj deli.“

Drugi tak nesrečnež, kteremu se je tudi pamet zmedla, je 27. let stari oženjeni kajžar France Sever, po domače Škantin iz Studenca pri Krškem. Gosp. župnik dr. Sterbenc iz Hrenovic na Notranjskem pišejo „Slovincu“ tako-le: „Dné 30. aprila je tukaj nek duhovnjak znorel v cerkvi, vse prevrgel, na kup znosil, marmorne svetnike in svetnice s svojih prostorih pometal, da jim manjka glav, rok, nog, ušes itd.; križev pot poškodoval, orglje popolnoma potrl in nekaj v cerkev pometal, kar ga je slednjič izdalo, ko je tako strahovito ropotalo. Do presvetega Rešnjega Telesa ni prišel. Vprašan, zakaj je to storil, je hladne krvi odgovoril: „Mati Božja mi je tako ukazala.“ Tako divjanje v cerkvah je, hvala Bogu! sicer redko, vendar je treba velike previdnosti. Pred gnjusem sem šel dvakrat v cerkev gledat, in znoreli mož je molil. Škode je v eni uri do tisoč goldinarjev naredil; ko bi bila cerkev pogorela, bi ne imeli tolike škode. Kdo se bo nas usmilil in nam pomagal!“

Grozno je zopet, kar dalje pišejo listi, da se je na Ogerskem mali šolarček sam umoril. Mati prišla je iz ženitovanja, in nekaj sladkarij domu prinesla ter otrokom razdelila, — ker je omenjeni paglovec materi očital, da ni pravično razdelila, bil je tepen. — Na to je storil, kakor da bi se v šolo odpravil, ali šel je pod streho, in se obesil. Bog nam ohrani pravi um in pamet. Sami pa skrbimo, da ga po lastnej krivdi ne zapravimo. Bodi trezen, varčen, varuj se vsake napačnosti!

(Pretepi.) 10. sušca zvečer okrog 9. ure so peli na Vinici, okraj Mokronoški, štirje fantje lepe slovenske pesmi. Kar plane na nje kacic sedem družih fantov tudi iz Vinice, ki jih začnejo z debelimi kolci pretepavati. Ali uni štirje se niso dali prepoditi, kakor zajec iz detelje, marveč skočijo vsak po svoje poleno, in jih začnejo prav dobro kresati po muhastih buticah. — Zadnji so zmagali in obilo krvi je bilo prelite. Gotovo se sedaj kesajo za svojo neumnost, ker morajo že kake štiri tedne zdraviti razbite buče. Pač grdo to in nesramno za sicer vrle fante. — Stariši, učite svoje otroke lepega vedenja in ljubezni do bližnjega, da se ne bodo tako grdo napadali.

(Nesreča.) Ponesrečila se je Urša Kirar, 53 let stara, posestnica na Vinici. 27. sušca. na cvetni petek je šla po stopnicah gori v nadstropje, spodrsnilo se ji je, in pala je doli blizu dva sežnja globoko v vežo. Strla si je desno roko in nogo. Vdarila se je tudi močno na glavo

in na rebra. Revica težko, da bi okrevala. Bog nas varuj enake nesreče!

(Nesreča.) V predvečer 1. majnika so v Podzemelji mlaj postavljali in kakor običajno z možnarji streljali. Ker je pa ta večer nekoliko dežilo se en možnar ni hotel vžgati. Drugi dan okoli 8. ure vzame 18letni fant, sin posestnika Jureta Pezdirca nabasan možnar in ga skuša z dletom razbasati. Pa v tem trenutku se možnar vname in nesrečnemu fantu vso levo roko raztrga in tudi obraz tako opali, da ga ni za poznati. Koliko bo revež mogel trpeti; koliko bo zamudil, vrh tega bo imel še pohabljen roko in morebiti tudi obraz. Fantje, bodite oprezni sè streljivom, to ni igrača!

(Gozdni požar.) Iz Svibnjega v krškem okraji piše se „Ljublj. Listu“: Dne 25. aprila okolu 7. ure na večer nastal je v grajščinskih gozdih ogenj, ki se je v kratkem času zelo razširil, in je bilo do 10. ure zvečer pokončanega do 700 oralov gozda. Ker je bilo drevje večjidel le majhno ne znaša škoda več, nego 2100 gld. Sumi se, da je bilo iz hudobije zažgano. — O drugem gozdnem požaru pa se nam poroča z Rake: Dné 26. aprila začelo je namreč goreti v ondotnih eraričnih gozdih, ter je požar uničil kakih 60 hektarjev gozda. Ljudje, ki so prihiteli gasit, imeli so mnogo opraviti, predno se jim je to posrečilo. Nevarnost je bila tudi za več v obližji stoječih hiš velika. Škoda po zvedencih do sedaj še ni cenjena. Kdo je zažgal, ali kako je ogenj nastal, ni znano.

(Cesta čez Gorjance.) Visoko c. kr. ministerstvo notranjih zadev odobrilo je z razpisom z dné 4. oktobra 1884, št. 13.439, preložitve jednega dela karlovške državne ceste čez Gorjance v dolžavi 2735 metrov, za kar je stavljeno v prevdarek 29.300 gld., od kojih se pa ima odšteti okolo 4800 gld. za nakup zemljišč, z dostavkom, da se sme leta 1885 izplačati za dotično delo samo znesek 10.000 gld., ki je dovoljen kot kredit za izvanredne dotacije cest. To delo oddajalo se bo po javni minuendo-licitaciji dné 28. maja v Ljubljani pri c. kr. stavbenem uradu.

(Semnji za konje.) Ker se je po Dolenjskem, posebno okrog Št. Jarneja konjska reja jako povzdignila, tako, da se v tej okolici dobijo jako lepi in plemeniti konji, je Št. Jernejsko županstvo sklenilo, da se imajo o navadnih štirih letnih semnjih, to je v četrtek posvečnici, v ponedeljek pred sv. Rešnjim telesom, 24. dan avgusta in v ponedeljek po dnevu vernih duš napraviti semnji za konje.

Dalje v prilogi.

Priloga k 10. šte. „Dol. Novic.“

Razne vesti.

(Amerikanske trte), jedino pravo sredstvo proti trtni uši, se onkraj Litve jako pridno nasajajo. Ogersko ministerstvo naročilo je letos zopet poltretji milijon amerških trt. V Zagrebu prevzel je gosp. Franjo Kuralt, kmetijske družbe tajnik pred nekoliko dnevi od deželne vlade 10.000 amerških trt, ki so namenjene za okužene vinograde v občini Senkovac. Naročene trte so štirih vrst: Riparia, Jacquez, York-Madeira in Elvira. Požlahtniti se mora samo „Riparia“, ostale rode brez požlahtnenja primerno vino. „Riparia“ je najkrepkejša proti trtni uši in najbolj sodi v naše vinograde.

(Plača predsednika severno-amerških zedinjenih držav) iznaša, kakor je znano, 50.000 dolarjev. Vrh tega pa dobiva še iz skupne blagajne vsih držav 36.000 za plače prezidijalnih svetnikov, 3250 dolarjev za privatnega tajnika, 2250 dolarjev za asistenta, 2000 dolarjev za steno-grafa, 1200 dolarjev za slugo, 900 dolarjev za strážarja, 1400 dolarjev za telegrafista, 860 dolarjev za kurjavo in 8000 dolarjev za druge stroške, n. pr. za pisarno, konje itd. Vrh tega dobiva še 12.000 dolarjev za vzdrževanje „bele hiše“, v kateri se zboruje, in za pohištvo v nji, 2500 dolarjev za razsvitljavo in druge potrebe. No, za silo se že živi!

Smešnice.

Čudna želja.

Oče: Kaj tedaj sinko želiš od mene, ker so te v šoli pohvalili? Sin: Klobaso. Oče: Še kaj drugega? Sin: In še drugo klobaso. Oče: Kam boš pa dejal 2 klobasi? Sin: Oče, želim si še večjega želodca, potem lahko obe pojem in še tretjo navrh, če mi jo bodele dali.

General: Prinesi mi Janez moje križce in pripni mi jih na prsi, grem na „bal“. Sluga: Gospod general, ali naj prinesem vse? General: Ne! Največjega, mojo ženo, hočem doma pustiti.

Trije gospodje sprehajali so se po mestu, kar jih sreča nekoliko natrkan mesar. Najbolj radoveden vpraša mesarja — oče, kje ste pa klali? Nezamerite gospodje, odvrne mesar — pod vratom.

France: Dragi moj Tone, kaj ti vendar porečeš vsaki večer tvoji ženi, ko tako pozno v noči domu prideš?

Tone: Jaz ji rečem samo „dober večer“, drugo mi pa žena sama pové.

Uganke.

1. Popotnik pozdravi kosce na travniku rekoč: „Bog daj dobro jutro! koscev sto.“ Eden pa odgovori in reče: Ko bi nas bilo še enkrat toliko, kakor nas je, potem od teh še polovica, še devet in eden pa bi nas bilo ravno sto. Koliko jih je kosilo na travniku?
2. Kedo ti zna v vsakem jeziku odgovoriti?
3. Če me nimaš me želiš, če me imaš me spodiš?
4. Kdo nima gospodarja?
5. Kaj želi si vsak krčmar kupiti.

(Rešilec naročnikom eno ali dvoje knjig, vrednosti 1 goldinarja, nenaročnikom do konca leta „Dol. Novice“ zastoni, ako jih več ne, odloči žreb).

Tržne cene 11. maja 1885

1 hektoliter zneseravno 4 mernike in in 7 starih bokalov	v Novem mestu		v Ljubljani		v Kranju	
	nova	stara	nova	stara	nova	stara
	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.
Pšenica hkt. mr.	781	240	683	—	682	—
Rež	640	185	536	—	585	—
Ječmen	621	140	536	—	552	—
Oves	341	15	341	—	358	—
Soršica	—	—	—	—	—	—
Ajda	537	165	471	—	569	—
Proso	586	180	585	—	580	—
Koruza	521	160	553	—	617	—
Krompir 100 k. cent	260	165	339	—	3	—
Leča liter bokal	—	—	8	—	9	—
Grah	—	—	8	—	—	—
Fižol	—	—	850	—	9	—
Maslo kila funt	96	55	84	—	94	—
Švinska mast	88	46	82	—	85	—
Špeh, fr.	60	35	56	—	50	—
Špeh prek.	80	42	66	—	—	—
Jajca, jeden	2	—	2	—	3/2	—
Mleko liter bokal	8	10	8	—	9	—
Goveje meso kl. ft.	52	30	64	—	48	—
Telečje	52	30	58	—	56	—
Prešičevo	42	28	70	—	—	—
Koštrunovo	—	—	40	—	—	—
Kuretna jedna	30	—	45	—	80	—
Golobje, jeden	20	—	17	—	15	—
Seno, 100 kil cent	—	—	178	—	250	—
Slama	—	—	160	—	180	—
Drva trde, kbm. sež.	271	610	—	720	—	530
„ mehke	—	—	—	5	—	4
Vino, rud. 100 l. ved.	16	9	24	—	—	12
„ belo, „ „ „	10	580	20	—	—	14

Loterijske srečke.

Trst	9. maja	22	51	26	72	84
Gradec	2. maja	44	12	89	20	87
Dunaj	2. maja	64	21	25	3	18

Rudninske mineralne vode

letos na novo napolnjene:

Carlsbader Mühlbrunnen, Marienbader Kreutzbrunnen, Selters, Haller Jodwasser, Giesshübler, Franz-Josefs Bitterwasser, Preblauer, Styriaquelle, Carlsbader Sprudelsalz, Haller Jodsatz.

Dobivajo se pri Dom. Rizzoliju v lekarni pri „Angelju“ v Novem mestu. [29—2]

Prijateljem narave, sosebno še prijateljem Prečinske okolice in Ljukenškega gradu naznanjam, da bom po prijazni dovolitvi g. grajščaka Stibelna od 1. maja počenši vsako nedeljo in praznik imel

restavracijo v Ljukenškem gradu

P. n. gostom postregel bom ali v grajščinskih prostorih ali na vrtu z kavo, mrzlim jedili in pijačo.

Za prav obilni obisk se priperocha

[35—2]

Franc Kovač, restavrater.

Ljubljanski Zvon.

Št. V. prinaša te spise:

1. J. Cimperman: Oséhlo ovetje. Sonetje.
2. Svojimír: V gróbu. Pesem.
3. Dr. Fr. Detela: Vélíki grof. Zgodovinski roman. (Dalje.)
4. J. Trdina: Bajke in povesti o Gorjancih. 22. Pod hrúško.
5. Playtea: Tebi! Pesem.
6. Tinea: Lepi trenutki. Pesem.
7. —: Predput. Pesem.
8. L. Podgornikova: Glasbena vzgoja v Slovencih.
9. Fr. Wiesthaler: Slavni Slovenci. I. Dr. Jakob Zupan.
10. J. Stritar: Pogovori. III.
11. Janko Kersnik: Agitator. Roman. (Dalje.)
12. Književna poročila: II. Dr. K. Štrekelj: Slovenska slovnica za srednje šole. (Dalje.)
III. Fr. W.: Jezičnik.
13. D. Fajgelj: Nove muzikalije I.—III.
14. Slovenski glasnik: Nove knjige slovenske — Pogled na cerkveno književnost slovensko leta 1884. (Dalje.) — Stolni dekan Jurij Volc. † — „Matica Slovenska“. — Slike v deželnem muzeji „Rudolphinum“. — „Pisateljsko podporno društvo“. — Razne novice. — Novi grobovi. — Srbska književnost. [9—5]
15. Janko Kalan: Šah.

„LJUBLJANSKI ZVON“ izhaja v mesečnih, po 4 tiskovne pole velike osmerke obsežnih zvezkih ter stoji za pol leta 2 gld. 30 kr., za četrt leta 1 gld 15 kr.

Toplice na Dolenjskem

odpró se s

prvim dnevom meseca maja

Toplota te rudninske vode ima 30 stopinj R. — V gradu samem je 32 sob od 70 kr. do 1 gld. na dan. Ena kopelj velja 15 ali pa 6 kr., kopelj z električnem tokom 30 kr. — Obed 60 kr. za osobo.

Za dobre in okusne jedi in pijače je dobro skrbjeno.

Za obilen obisk se uljudno priporoča

Aug. Kulavíc,

[34—2]

topliški zdravnik in najemnik.

Neogibno potreben pomoček za svinjorejo.

Mr. Tetley-eva

zdravilna štupa za svinje.

Izvrstna po mnogoterih izkustvih utrjena, z najlepšim vspehom rabljena štupa za vsakojake svinjske bolezni in najboljši pomogljaj proti kugi. — Dobiva pa se v zavitkih (paketi) po 12 in 36 kr. edino le pri

Dom. Rizzoli-ju,

[30—2] lekarni pri Angelju v Novomestu.

Odgovorni urednik, izdajatelj in založnik J. Krajec.

„KRES.“

LEPOSLOVEN IN ZNANSTVEN LIST.

Sodelovanjem prof. dr. Greg. Kreka in župnika Dav. Trstenjaka, ureduje dr. Jakob Sket, c. kr. gimn. profesor v Celovci.

Obseg 5. številke:

Arabela. Roman. Spisala Pavlina Pajkova. (Dalje.) — *Dom.* Mirko. — *Stari sin Džulaš in njega sin Mamet.* Povest iz življenja v srednje-azijatskih pustinjah. Ruski spisal N. N. Karazin, preložil † Fr. Jos. Remec. — *Dve pesni.* M. Valjavec. — *Národne pripovedke.* Priobčuje Mat. Valjavec. — *O našem literárnem gospodarstvu.* Spisal France Podgornik. — *O národnih pesnih koroških Slovencev.* Spisal J. Scheinigg. (Dalje.) — *Grof A. S. Uvarov, ruski arheolog.* J. Steklasa. — *Što, kaj, ča.* Spisal J. Šuman. — *Turje* — *Tauern.* Davorin Trstenjak. — *Poročilo o hrvatskeji književnosti.* Spis. J. Steklasa. — *Drobnosti.*

Izhaja v mesečnih zvezkih na 3—4 polah začetkom vsakega meseca; velja 4 gld. na leto, 2 gld. na pol leta in se udi lahko po snopičih à 40 kr. v knjigarnah kupuje.

Tudi letnik 1882, 1883 in 1884 se še dobi in sicer po 3 gld., prvi letnik nam je pošel. [26—2]

JOŽE RIBIČ

v

Ljubljani,

Stari trg štev. 34.

prodaja

muzikalno orodje

vsake vrste, t. j.:

Flavta na 4 zaklopnice 5 gld., na 6 zaklopnic 6 gld., na 8 zaklopnic 8 gld., na 10 zaklopnic 14 gld. Dis-Es-klarinet na 5 zaklopnic 6 gld., na 8 zaklopnic 8 gld., na 10 zaklopnic 12 gld., na 12 zaklopnic 16 gld.

C-klarinet na 6 zaklopnic 7 gl., na 8 zaklopnic 10 gl. B-klarinet na 6 zaklopnic 7 gl., na 8 zaklopnic 10 gl., na 10 zaklopnic 16 gld.

Poštni rog 3krat zavít 2 gl., 4krat zavít 2 gl. 50 kr. Požarni rog male vrste 5 gld., velike vrste 6 gld.

Vojaska tromba 6 gld.

G- ali F-tromba s strojem 12 gl.; s strojem na valjček 16 gld.

C-flügelhorn 12 gld.; s strojem na valjček 16 gld.

B-waldhorn s strojem 18 gld.; s strojem na valjček 24 gold.

Bas-flügelhorn 25 gld.; s strojem na valjček 30 gl.

$\frac{3}{4}$ bombardon F 34 gld.; $\frac{4}{4}$ bombardon F 36 gld.

Gosli po 3, 4, 5, 6, 10, 15, 20 gld.

Lok za gosli po 80 kr., 1 gld., 1 gld. 50 kr., 2 gld. do 2 gld. 50 kr.

Kitare po 5, 6, 8 gld.; kitare s strojem po 10 gld.

Citre z 31 strunami po 8, 10, 12, 15 do 20 gld.

Citre palisandrove po 25, 30 gld.

Mali boben po 15, 20 gld.

Veliki boben po 20 do 30 gld.

Pokrivače po 12, 16 do 20 gld.

Harmonika po 2, 3, 4, 5, 6 do 8 gld.; z 2 vrstama po 12 do 16 gold.; s tremi vrstami po 20 do 25 gold.

Strune za gosli, bas, citre, kitare, cello in tamburico. [36]

Novomesto. — Natisnil J. Krajec